

[Steffensen]

De mange elementer, som er nævnt i beslutningsforslaget, bør indgå i en større helhed, og vi ser frem til ministerens fremstilling af, hvordan han vil løse de problemer inden næste samling, og må afvise dette beslutningsforslag.

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Det er jo ikke, fordi beejstringen er overmåde stor. Jeg er glad for, at fru Helle Degn fra socialdemokratiet kunne tilslutte sig nogle af de intentioner, der ligger i forslaget, og at fru Helle Degn indser, at det er nødvendigt, at de unges situation i uddannelsessektoren forbedres kraftigt.

Flere af ordførerne har været inde på, at man under ingen omstændigheder kan acceptere, at unge fra 16 til 18 år kommer ind under dette forslag. Det vil ligefrem, som det blev sagt af en af ordførerne, betyde en omvæltning i familiemønsteret, og jeg ved ikke hvad. Den form for argumentation forstår jeg overhovedet ikke. Hvis unge fra 16 til 18 år skal have mulighed for en uddannelse, skal de også have mulighed for økonomiske forhold, der sikrer dem den. Det gør den ungdomsydelse, de får i dag, under ingen omstændigheder. Den betyder, alt andet lige, at unge fra hjem, der ikke har ret mange penge, afskæres fra en uddannelse og afskæres fra overhovedet at påbegynde den.

Siden VS og SF fremsatte dette forslag sidste gang, er situationen jo ikke blevet forbedret for de uddannelsessøgende. Det er der heller ingen der har påstået; det ville også være svært. Indførelsen af statslåne har ikke bedret på noget som helst. De bliver simpelt hen ikke brugt, på grund af frygten for gældsbyrderne. En undersøgelse på Odense universitet fra april 1983 viser, at kun ca. 25 pct. bruger disse lån. Den viser også noget andet, nemlig at den største gruppe af studerende på universitetet – de, der påbegyndte uddannelsen for 4-7 år siden og udgør næsten halvdelen af samtlige indskrevne studenter – i dag bruger stort set lige så megen tid på erhvervsarbejde som på studierne, simpelt hen fordi de er nødt til at overleve, simpelt hen fordi de ikke har råd til andet.

Den nuværende regering har påstået, at de uddannelsessøgende skulle blive bedre stillet efter denne regerings tiltrædelse på grund af

sænkningen af renten og på grund af standsningen af prisstigningerne, men dette er et postulat uden hold i virkeligheden. Ifølge beregninger fra Københavns universitets studievejledning ved Jakob Lange er de uddannelsessøgende i dag langt dårligere stillet, hvis man indregner konsekvensen af regeringens samlede politik, og det er man nødt til. F.eks. bliver de også ramt af karensdagen, fordi de arbejder, nedskæringerne osv. osv.

Som nogle af ordførerne var inde på, har de meget dårlige økonomiske vilkår, de uddannelsessøgende har, resulteret i en socialt stadig mere skæv rekruttering til universiteterne. Dette dokumenteres klart af en undersøgelse, som er lavet af studievejledningen ved Odense universitet: der er nu 4 gange så mange fra de øverste 2 socialgrupper blandt de nye studerende, set i forhold til befolkningen som helhed, ligesom frafaldet blandt de laveste socialgrupper og personer med en tidligere erhvervsuddannelse er langt det største, angiveligt, ifølge undersøgelsen, fordi uddannelsesstøtten er alt for dårlig.

En undersøgelse fra Københavns universitet peger i fuldkommen samme retning: blandt de nye studerende er andelen af akademikerbørn markant størst, 35 pct., og tilsvarende er andelen af arbejderbørn markant lavest, nemlig kun 9 pct. Dette skyldes selvfølgelig den stadige udhuling af uddannelsesstøtten.

Når alle siger, at der skal gøres et eller andet, kunne jeg godt tænke mig mere konkret at få at vide, hvad det er, der skal gøres, hvordan det er, de uddannelsessøgendes forhold skal forbedres. Det ved vi ikke ret meget om, ikke ret meget konkret i alle tilfælde.

Når de uddannelsessøgende i stadig stigende grad arbejder, så har det to dårlige sider: dels tager det arbejdet fra de arbejdsløse, dels bliver de uddannelsessøgende ofte nødt til i en fortvivlet situation at acceptere at arbejde på nogle meget dårlige arbejdsbetingelser under overenskomsterne, og meget ofte kommer de til at optræde som skruebrækkere, hvilket betyder, at fagbevægelsens magt bliver mindre.

Forslaget er lavet under den forudsætning, at vi på længere sigt alene skal have stipendier – jeg vil præcisere, at der står »på længere sigt« – og at disse i en overgangsperiode skal suppleres med statslån, som er rentefrie i stu-